

A HTMT HÍREI**Megemlékezési konferencia id. Várhelyi Csaba születésének 100. évfordulója alkalmából**

Az MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottság Kémiai és vegyészmérnöki szakbizottsága 2025. október 3-án megemlékezési konferenciát szervez Várhelyi Csaba tiszteletbeli professzor születésének 100. évfordulója alkalmából. A konferenciának a BBTE Kémia Kar Arany János utca 11. szám alatti épületének 97-es terme ad otthont... Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

Online interjúra került sor Komporal Jozefinával

2025. szeptember 26-án angol nyelvű online interjúra került sor Komporal Jozefinával, Tompa Andrea Haza című regényének fordítójával a műfordítás kérdéseiről, a regény angolra fordításának kihívásairól. A fordítóval Pieldner Judit, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Csíkszeredai Kara, Humántudományok Tanszékének docense, a KAB Irodalomtudományi szakbizottságának tagja beszélgetett... Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

Műhelybeszélgetések a Jakó Zsigmond Kutatóintézetben címmel indít új sorozatot az EME Kutatóintézete

A sorozat első rendezvényére 2025. október 6-án, hétfőn 18 órától kerül sor az EME székházának előadótermében, ahol Hegyi Géza „Keltezési dilemmák a Zsigmond-kor első éveiből” című előadása köré szerveződik a beszélgetés. A rendezvénysorozat az MTA HTMKNP „Források és adattárak Erdély középkori és kora újkori történetéhez” című alprogram támogatásával valósul meg... Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK**Oktatás: A minőség és megmaradás szolgálatában**

Milyen kihívások várnak a nemzetiségi oktatásra Szlovákiában az aktuális tanévben és a közeljövőben? [...] Rákérdeztünk az oktatási minisztérium Nemzetiségi és Inkluzív főosztály munkájára, az iskolaitörvény-csomagra, szakmai együttműködésre, egy szeptemberi szakmai fórum előkészületeire és az optimalizáció kínálta iskolamodellekre is. Hogy függ össze a tantervi reform az alapiskolák optimalizációjával? Petőcz Kálmánnal, a főosztály igazgatójával és Kanyicska Belán Dórával, a nemzetiségi osztály vezetőjével Gažík Viktória beszélgetett a Pátria Rádió oktatási műsorában... Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Kutatás: Demográfiai folyamatok és nyelvhasználat Dél-Szlovákiában – tanulások a Nagyrőcei járásból

Figyelemre méltó kutatás eredményeit közli az Önkormányzati Szemle legfrissebb száma. [...] A Pro Civis Polgári Társulás és a VEKTOR Társadalomkutató Egyesület közreműködésével megvalósult tanulmány a 2021-es népszámlálás hiányosságait pótolja, például a nyelvhasználatra vonatkozó adatokat. A felmérés 2025 április-májusban zajlott: a falvakban külső minősítést Tornalján pedig kérdezőbiztosokkal végzett önbevallásos adatgyűjtést alkalmaztak. Kiegészítésként szakértői interjúkat készítettek oktatási intézményekben. [...] A magyar anyanyelvűek száma 9000 fő körül mozog, magasabb a népszámlálási 8100 főnél. A nem magyar anyanyelvűek 69%-a érti vagy beszéli a magyart, így a lakosság mindössze 5%-a nem tud magyarul... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

714 ezer euróból újították fel a Selye Egyetem gazdasági és informatikai karát

A Szlovákia helyreállítási és ellen állóképességi tervéből közel 714 ezer eurót nyert a komáromi Selye János Egyetem. [...] A projekt részeként napelemeket, hőszivattyúkat, klímaberendezéseket és energiatakarékos LED-világítást szereltek fel. Az épület teljesen akadálymentessé vált. [...] Egyedülálló szerepének és a modernizációnak a kombinációja erősíti annak lehetőségét, hogy a magyar anyanyelvű hallgatók Szlovákiában maradjanak – hangsúlyozta Róbert Zsembera, a felsőoktatásért és tudományos kutatásért felelős államtitkár... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Kötetbemutató: Magyar parlamenti képviselő Csehszlovákiában

A Csemadok Kassai Városi Választmánya szervezésében október 2-án, csütörtökön 17:00 órától mutatják be Popély Árpád és Simon Attila Magyar parlamenti képviselő Csehszlovákiában című új, hiánypótló kötetét a Márai Sándor Emlékkiállításban. [...] A szerzők nemcsak történeti áttekintést nyújtanak, hanem bemutatják a magyar nemzetiségű parlamenti képviselők és szenátorok életútját, politikai pályáját is. A szerzőkkel Czáboczy Szabolcs beszélget... Forrás: Rozsnyovidek.sk: [teljes cikk >](#)

Podcast: Történelmi konferencia Szepsiben a szovjet munka- és hadifogolytáborokba elhurcolt áldozatokról

Nyolcvan éve ért véget a második világháború, de a megpróbáltatások akkor, nem mindenki számára érték véget. A hadifoglyok többségét még évekig nem engedték haza, valamint több száz honfitársunkat hurcoltak el szovjet munkatáborokba. Rájuk emlékeztek egy szepsi konferencia keretében, ahol a gulágok és a gupvik világát is megpróbálták bemutatni. A Pátria Rádió helyszíni beszámolójában megszólal Cservenka Ferdinánd történész és Köteles László főszerző... Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Videó: Tizedik tanévét nyitotta meg a Pozsonyi Magyar Szakkollégium

Tizedik tanévét nyitották meg Pozsonyban a magyar egyetemisták fejlődését szolgáló, látószögét szélesítő szakkollégiumnak. A jubileumi tanévnytón a jelenlegi hallgatókon és egykori diákokon kívül közjogi méltóságok is tiszteletüket tették... Forrás: Hirek.sk: [teljes cikk >](#)

Interjú: Gerstner Ákos, művelődés szervező

Az amatőr és hivatásos művészek között az egyik legismertebb szülőtte Párkány városának Gerstner István, aki hosszú ideig a képzőművészeti kör szakmai vezetője volt. 2016-os halála után fia, Gerstner Ákos vette át az édesapja által 2015-ben létrehozott Pro Culture Parkan nonprofit szervezet vezetését. [...] Művészeti irányzatú civil szervezet idén ünnepelte létrejöttének tizedik évfordulóját. [...] Több kiadványunk is megjelent helytörténeti és művészeti témákban, és idén, a város 950. évfordulójára készítettünk egy magyar és szlovák nyelvű kiadványt, amely bemutatja Párkány történelmét, kultúráját, gazdaságát és turizmusát kb. 300 oldalon... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

A 90 éves Tózsér Árpádöt kétszer is megünneplik Pozsonyban

Október 6-án lesz 90 éves a Kossuth- és József Attila-díjas szlovákiai magyar költő, irodalomtörténész, műfordító és oktató, Tózsér Árpád. Az 1935-ös születésű alkotó mostanában is aktív, olyannyira, hogy tavaly nyolc hónap leforgása alatt három új verskötete jelent meg két magyarországi, illetve egy hazai kiadónál. [...] „Az irodalmár már úgy születik, hogy meg van verve egy olyan abnormális képzelőerővel, amely a normális embert nem szokta bántani. A képzeletében éli meg mindazt, ami hiányzik neki a teljes élethez” – mondta Tózsér Árpád 2020-ban egy pozsonyi irodalmi rendezvényen. [...] Tózsér Árpád egykori munkahelyén, a pozsonyi Comenius Egyetem magyar tanszékén egész napos konferenciát rendez a tiszteletére október 9-én a Szenczi Molnár Albert Társulás... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Megjelent a dunaszerdahelyi maffia története képregényben

Gyenes Gábor 113 LÖVÉS című képregénye Barak Dávid Elásott igazság című dokumentumregénye alapján született. A 113 LÖVÉS egy különleges mű, amely nem superhősöket jelenít meg, hanem egy véráztatta korszakra tekint vissza, és letaglózó módon meséli el a dunaszerdahelyi maffia születésének valós történetét. [...] Amikor egy fél kontinens rázta le magáról a diktatúra rabláncát, de az emberek mégis ezen a kis szigeten értelmezték leginkább félre a hirtelen nyakukba szakadt szabadságot írja a kötetről Barak Dávid... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Október 1-jétől életbe lépnek az Egyesült Államok által bevezetett szankciók

Aleksandar Vučić szerb elnök szerint Szerbia nagy árat fog fizetni azért, mert a Szerbiai Kőolajipari Vállalat többségi orosz tulajdonban van. Vučić elmondta, hogy Szerbia jelenleg is dolgozik azon, hogy megoldást találjon a szankciók következményeire. [...] Amennyiben valóban hatályba lépnek a NIS elleni amerikai büntetőintézkedések, fel kell készülnünk arra, hogy egy rövid időszakban esetleg nem lesz kielégítő a kőolajszármazékokkal való ellátás – jelentette ki Goran Radosavljević, a belgrádi FEFA Egyetem tanára. [...] A Szerbiai Kőolajipari Vállalat ellen bevezetendő szankciók pedig nem rövid időre szólnak – állítja Danica Popović, a Közgazdasági Kar nyugalmazott professzora... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Ismét a tudományé volt a főszerep Szabadkán

Szabadka szeptember 25–27. között a tudományos világ középpontjába került: itt rendezték meg a SISY 2025 elnevezésű 23. IEEE Nemzetközi Intelligens Rendszerekkel és Informatikával foglalkozó konferenciát, amely az információs technológiák tematikában az egyik legrangosabb eseményének számít. [...] Az első nap plenáris előadásait követően a második napon több, mint 140 résztvevő, köztük kutatók, egyetemi oktatók, illetve doktoranduszhallgatók tartottak előadásokat saját kutatómunkájuk és legújabb eredményeikről. [...] A SISY 2025 egyben ünnepi esemény is volt: a szervezők a 65. születésnapját ünneplő Takács Márta, az MTA külső köztestületi tagjának tudományos munkássága, azaz a fuzzy rendszerek kutatásában világszerte elismert eredményei előtt hajtottak fejet... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Tanévnyitó az MTTK-n

Bár néhány szerbiai felsőoktatási intézményben már ma megkezdődött az oktatás, a legtöbb karon hivatalosan november 3-án indul az új tanév. [...] A Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar dísztermében tartották meg az új tanév ünnepélyes megnyitóját, ahol Pintér Krekić Valéria dékán, az MTA külső köztestületének tagja köszöntötte a sikeresen felvételizett hallgatókat. Beszédében hangsúlyozta: a felsőoktatás nem pusztán a tudás megszerzéséről szól, hanem arról is, hogy a diákokból önálló gondolkodók és felelős értelmiségiek váljanak, akik aktívan formálják közösségüket... Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Megjelent a Hungarológiai Közlemények 2025. évi. 2. száma

A Hungarológiai Közlemények 2025. évi második száma a kisebbségi tapasztalat, az identitás és az irodalmi hagyomány különféle értelmezéseit állítja középpontba, a szerzők között számosan az MTA külső köztestületének tagjai. [...] Rudaš Jutka „Sorsesemény és élettapasztalat Edith Bruck regényeiben” című tanulmányában azt mutatja be, miként válik a holokausz traumája a magyar–zsidó származású, olaszul író Edith Bruck élettörténetében és műveiben sorseseménnyé. Tapodi Zsuzsa „Ábel-reminiscenciák” című írásában azt vizsgálja, miként reflektál a kortárs erdélyi irodalom Tamási Áron Ábel-trilógiájára Tamás Kincső és Zsidó Ferenc regényeiben. [...] Utasi Anikó „Gyerekek és gyermekkor a jugoszláviai magyar népmesékben” című tanulmányában a gyermekhősök és a szülő–gyermek viszony ábrázolását elemzi Penavin Olga gyűjtései alapján, összevetve más magyar és nemzetközi mesekincsekkel. [...] A Hungarológiai Közleményeket Toldi Éva főszerkesztő jegyzi... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

A Létünk folyóirat szerzői és szerkesztői osztották meg tapasztalataikat és terveiket Csókán

A Létünk folyóirat 2024–2025. évi lapszámaikat mutatták be hétfő délután Csókán, a Városi Könyvtárban. Az eseményen jelen volt Hajnal Jenő főszerkesztő, Beszédes István műszaki szerkesztő, Bicskei Zoltán és Raffay Endre – az MTA külső köztestületének tagja – szerzők. A beszélgetést Antalovics Péter, a Forum Könyvkiadó Intézet igazgatója moderálta. [...] Hajnal Jenő úgy véli, sikerült megvalósítaniuk mindazt, amit tavaly ősszel a megválasztásakor célként tűztek ki maguk elé. Elmesélte, hogy januárban megjelent egy összevont négyes szám, a napokban pedig nyomdába kerülhet a második szám... Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Virtuális séta a vajdasági örökségben

A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet és a MONGUZ Információtechnológiai Kft. kedden Makerspace elnevezésű workshopot tartott a Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem Konzultációs Központjában. A program egy román–szerb IPA pályázat részeként valósult meg. Kormányos Katona Gyöngyi, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet igazgatója elmondta, [...] a képzés fő része a Tegyük zsebre a várost elnevezésű program. Az egész célja, hogy könnyen és gyorsan tervezhetnek a kollégák helyi értékeket és kulturális-tematikus kincseket bemutató virtuális túraútvonalakat A másik tematikus képzés a történetmesélés, ami szintén érdekes lehet a könyvtárakban és a múzeumokban egy-egy foglalkozás során. A harmadik téma... Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Interjú: Tisza Kata, író

Tisza Katának, az erdélyi származású, Budapesten élő írónak hamarosan megjelenik a tizedik könyve a Sclar Kiadónál, az Intimitás és hasadás, melynek megírásához egyedül töltött egy évet. A Hét Napnak adott exkluzív interjúban a csendes elvonulásról, a felszínre hozott emlékekről is mesélt. [...] A terápiás versek egy atipikus iránya a műfajomnak. A saját műfajom a pszichológia és az irodalom határterületein mozog. Mindig eltérő, hogy éppen melyik van túlsúlyban. [...] Úgy gondolom, az írás, sőt az olvasás is nagyon nagy terápiás potenciált hordoz magában. [...] A művészi önkifejezésedben szerepe van a határon túli származásodnak? Ezt én úgy fogalmazom meg, hogy ez egy marginalizált létforma. A kezdetektől beleszületsz abba, hogy kisebbség vagy. Ez a kisebbségi életérzés vagy lelkiület nagyon erősen meghatározó... Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

SzekerEST: Silling István regényének bemutatója

Különleges könyvbemutatóval várja vissza közönségét a nyári szünet után újrainduló SzekerEST elnevezésű rendezvénysorozat október 2-án. A Szekeres László Alapítványban megrendezésre kerülő eseményen Silling István, az MTA külső köztestületi tagjának Képek és szeretők című regényének folytatásaként idén megjelent, Szobrok a polc alól című kötete kerül bemutatásra. [...] A Forum Könyvkiadó Intézet gondozásában megjelent regényben bepillantást nyerünk a második világháború utáni Zombor, Fiume és Belgrád történetébe, ezzel is frappáns korrajzot festve az olvasóknak. Bár a regényében a szobroké a főszerep, a legális és az illegális műkincskereskedelem és a szerelem is megjelennek... Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Októberben a Délvidéki Magyar Színjátszás Napjái a főszerep a Szabadkai Népszínházban

A Szabadkai Népszínház Magyar Társulata az idei évadot egy budapesti vendégjátékkal indította: Barta Lajos Szerelem című darabját szeptember 13-án a József Attila Színházban láthatta a közönség. Októberben a már repertoáron lévő előadásokkal várják a nagyérdeműt. Emellett a Délvidéki Magyar Színjátszás Napjának rendezvénysorozatáé a főszerep. A Népszínház októberi játékkrendje. [...] Tart a költözés a Szabadkai Népszínház felújított épületébe, vagyis tizennyolc év után a társulatok visszatérhetnek igazi otthonukba... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) >

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Az Oktatási Minisztérium megbírságolja a kiadókat, ha késedelemmel szállítják le a tankönyveket az iskoláknak

Szeptember 15-ig azonban a diákok a tervezett tankönyvek közel 20%-át nem kapták meg. [...] Ha a kiadó késik a szerződés teljesítésével, kötbért kell fizetnie, aminek az összege a késedelem minden napjára a szállítási költségre vonatkozó NBU diszkontráta kétszerese – közölte szerdán Nagyija Kuzmicsova oktatási és tudományos miniszterhelyettes a sajtótájékoztatóján. [...] Többek között azt a lehetőséget is mérlegeljük, hogy a jövő évben kizárjuk a versenyből az adott kiadó tankönyveit... Forrás: Karpatin.ua: [teljes cikk](#) >

Egyetemként folytatja működését a Rákóczi-főiskola

Nacsa Lőrinc nemzetpolitikáért felelős államtitkár közösségi oldalán jelentette be, hogy a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola egyetemmé alakult. [...] Az államtitkár felidézte: az intézmény 1996-ban indult tanárképző főiskolaként, 2003-ban vette fel a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola nevet, és azóta folyamatosan bővítette képzési kínálatát. [...] Bejegyzésében köszönetet mondott az alapítóknak – a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetségnek, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetségnek és a Kárpátaljai Református Egyháznak –, valamint az intézmény jelenlegi és korábbi vezetőinek, oktatóinak és hallgatóinak... Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk](#) >

Az EU bővítési biztosa ellátogatott az ungvári nemzetiségi iskolákba

Ungvárra látogatott Marta Kos, az Európai Bizottság szomszédságpolitikaért és bővítésért felelős biztosa, aki a kárpátaljai nemzeti kisebbségek képviselőivel találkozott, illetve munkatársaival ellátogatott az ungvári szlovák és magyar tannyelvű líceumokba is. [...] Orosz Ildikó, a Kárpátaljai Megyei Tanács Oktatási és Kisebbségi Bizottságának elnöke átadott egy, a kárpátaljai magyarság kollektív jogainak alakulását jól szemléltető dokumentumcsomagot. [...] Az iskolák működése megfelel az ukrán jogszabályoknak és az uniós követelményeknek” – írta Viktor Mikita az Elnöki Hivatal helyettes vezetője. [...] Ukrajna elvégezte a házi feladatát a nemzeti kisebbségekkel kapcsolatban, és remény van az Ukrajna EU-csatlakozásáról szóló tárgyalások első klaszterének megnyitására – jelentette be Marta Kos... Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) > [teljes cikk 3](#) >

Bilkén boldoggá avatták Orosz Péter Pál görögkatolikus atyát

Szeptember 27-én Bilkén ünnepélyes szertartás keretében avatták boldoggá Orosz Péter Pál atyát, akit 1953-ban, a sztálini egyházüldözés idején gyilkoltak meg. Így ő lett az első boldoggá avatott pap Kárpátalján. [...] A szeptember 27-én megtartott esemény történelmi jelentőségű volt a Kárpátalján élő görögkatolikusok számára. A boldoggá avatási szent liturgiát Grzegorz Ryś bíboros, łódzi érsek, XIV. Leó pápa megbízottja vezette. [...] Viktor Bohiv kánonjogász, az ungvári Boldog Romzsa Tódor Teológiai Akadémia rektor helyettese ismertette a vértanú pap életútját... Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk](#) >

Ukránra fordították Shrek Tímea novelláskötetét

A napokban jelenik meg ukrán nyelven Shrek Tímea beregszászi író, pedagógus Halott föld ez (Mertva zemlja) című novelláskötete – adta hírül a kiadás megszervezője, Andrij Kurkov ukrán író. „Személyes véleményem szerint Shrek Tímea az egyik legjobb ukrain magyar író. Pedagógusként dolgozik egy kisebbségi iskolában, ahol a tanulók többsége roma származású. Ez a könyv meghatározó és gyakran megrázó novellák gyűjteménye a kárpátaljai román iskolai és iskolán kívüli életéről... Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk](#) >

ROMÁNIA/ERDÉLY

Országsszerte tüntettek a diákok

Országsszerte a tanévnyitók idejére időzítették demonstrációikat az egyetemisták, Kolozsváron a prefektúra előtt vonultak fel. A tüntető fiatalok követelték a megszorító intézkedések visszavonását, a diák szociális juttatások folyósítását. [...] Babeş-Bolyai Tudományegyetem magyar tagozatának hétfő délutáni tanévnyitóján Markó Bálint rektor helyettes megállapította: a megszorító

intézkedések nem kellemesek, de a BBTE magyar tagozatának önállósága sértetlen. Tánczos Barna miniszterelnök-helyettes szerint pedig a hallgatóknak a változások alkotóinak és nem elszenvedőinek kell lenniük. [...] A kolozsvári tüntetésen a Kolozsvári Magyar Diákszövetség is jelen volt, a szervezet előzőleg közleményt adott ki, amelyben azt írták, határozottan elutasítják az ösztöndíjrendszer radikális átalakítását. [...] Enyhíteni próbálnak a gondokon az olyan szervezetek, mint például a már 35 éve működő KMDSZ. László Petra elnök és Szöcs Dániel, a Vezető Bizottság tanügyekért felelős tagja jött el a Kolozsvári Rádió Tetőterasz című műsorába... Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) > [teljes cikk 3](#) >

Felmérés: Nagyon rosszul állunk pénzügyi ismeretek terén

Az Európai Bizottság kedden két új kezdeményezést jelentett be, amelyek célja, hogy az uniós polgárok pénzügyi ismereteit bővítsék, valamint egyszerűbbé és hozzáférhetőbbé tegyék a befektetési lehetőségeket. [...] Románia utolsó helyen szerepel a pénzügyi tudás elterjedtségében – hívta fel a figyelmet Juhász Jácint közgazdász, az MTA külső köztestületének tagja. A Kolozsvári Rádiónak nyilatkozva hangsúlyozta: a pénzügyi tudatosság nem egy szakképzésnek a része kell, hogy legyen, hanem a teljes lakosságot kell érintenie... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk](#) >

Kutatás: Így működik a magyarországi támogatások rendszere Erdélyben

Most először készült olyan átfogó kutatás, amely számszerűen, térképekkel és példákkal mutatja be, hogyan osztják szét a pénzeket. Az Egyenlőbb Erdélyért Mozgalom Akciószociológiai Munkacsoportja és az Átlátszó Erdély közös munkája nyomán kibontakozó kép egyértelmű. [...] 2020-ban a magyar kormány 826 millió eurót költött határon túli magyar ügyekre – ez akkor az államháztartás csaknem egy százaléka volt. Ennek 69 százaléka Erdélybe érkezett, fejenként körülbelül 640 euró támogatást jelentve. [...] A támogatások 40 százaléka vallási szervezetekhez, negyede a Sapientia Egyetemhez, több mint 80 millió euró pedig sportra jutott. [...] A kutatást Kiss Tamás szociológus, az MTA külső köztestületének tagja végezte, Sipos Zoltánnal, az Átlátszó Erdély főszerkesztőjével közösen, a projekt egy podcastbeszélgetésből nőtte ki magát átfogó elemzéssé, amit aztán Csata István adatvizualizációi tették kézzelfoghatóvá?... Forrás: Atlatszo.ro: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) > [teljes cikk 3](#) >

Podcast: Tar Károly új köteteinek bemutatója

Az író jelenlétében mutatták be Tar Károly kolozsvári születésű író, költő, közíró három nemrég angolul, románul, illetve magyarul megjelent könyvét. Az EME székházának előadótermében lezajlott eseményt a Kolozsvár Társaság szervezte. A 90 éves, Svédországban élő szerzőt 2025-ben a Romániai Írók Szövetsége Kolozsvári Fiókjának Bálint Tibor-díjával tüntették ki. [...] A magyar nyelvű prózaköteteket elismerő díjat, Minden (mindig) mese című könyvéért kapta az író. Ez alkalomból az angol nyelvű The known soldier – Az ismert katona, a magyar nyelvű Zeneművészeink északon és a román nyelvű Poarta – Kapu című kötetéről beszélt a szerző... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk](#) >

Hatodik alkalommal szervezték meg a neves magyar irodalomtudományi konferenciát a PKE-n

Szeptember 24. és 26. között hatodik alkalommal rendezték meg Nagyváradon az Értelmiségi karriertörténetek, kapcsolathálók, írócsoportosulások című tudományos konferenciát. A szervezés oroszlánrészét Boka László és az MTA külső köztestületének tagja Biró Annamária főszervezők vitték. [...] A mostani konferencia programját 2 plenáris és további 22 előadás alkotta. Elsőként Keller Márkus történész, szociológus, az MTA doktora beszélt a közép-európai értelmiségi professzionalizáció sajátosságairól, másnap pedig Szilágyi Márton irodalomtörténész, egyetemi tanár vizsgálta Arany János társadalmi mobilitásának irodalomtörténeti kontextusait... Forrás: Biharinaplo.ro: [teljes cikk](#) >

Beszámoló: Tanévnyitó a Nagyváradai Egyetemen

Megnyitotta szerdán 2025–26-os tanévét a Nagyváradai Egyetem, melynek legfontosabb feladatai között az intézmény nemzetköziesítését és a mesterséges intelligencia által nyújtott lehetőségek kiaknázását jelölték meg az egyetem vezetői. [...] Constantin Bungău, a Nagyváradai Egyetem rektora ünnepi beszédében bejelentette, [...] ebben a tanévben 21.885 hallgató tanul, közülük 6092 elsőéves: 4188 alapképzésben, 1629 mesterképzésben és 201 doktori képzésben. Hallgatóink 68 országból érkeznek. [...] Aurel Căuș, a Nagyváradai Egyetem Szenátusának elnöke az oktatási intézmény és a hallgatók előtt álló kihívásokról beszélt: [...] Közös kihívásunk immár nem az, hogy versenyezzünk a gépekkel, hanem hogy megőrizzük emberségünket egy algoritmusok uralta korszakban... Forrás: Biharinaplo.ro: [teljes cikk](#) >

Beszámoló: Tanévnyitó a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Karán

Az ünnepség a magyar himnusz eléneklése után Fúró Félix református lelkész, Papp Noémi evangélikus lelkész, András Csaba jezsuita egyetemi lelkész, illetve Szakács György unitárius lelkész által vezetett ökumenikus istentisztelettel vette kezdetét, majd Farkas Csaba egyetemi tanár, a Sapientia EMTE rektorhelyettese, az MTA külső köztestületének tagja köszöntötte az egybegyűlteket. [...] Az intézmény több mint 300 új diákkal indított... Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk](#) >

Hat bemutatót és Showcase miniévadot terveznek a Kolozsvári Állami Magyar Színházban

A társulat a 233. évadban hat bemutatót tervez, ebben négy magyar szerző műve kapott helyet. [...] A Kolozsvári Állami Magyar Színház műsorán tartott előadásai: A mi kis városunk, a Tangó, a Tom Sawyer, az Én vagyok a szél, a Pornokrácia, a Janovics, A félreértés, a Démonok, az Elektra, az Ifjú barbárok, az Édes Anna, a Rokonok, a Hamlet, a Rómeó és Júlia, az Állatfarm, a Pornó – Feleségem története, valamint a Hegedűs a háztetőn. [...] Emellett lehet jelentkezni az ESziK vagy isszák? színházi nevelési programra... Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Rossz minőségű földeken próbálja újraépíteni a termőföldréteget

A 43 éves Tăpuc Loránd agrármérnökkel Hargita megyei gazdaságában, a Kongófa nevű területen kiépített Kongó farmon találkozunk. Kirulýfürdőt elhagyva, négy kilométernyi dőcögés után megérkezünk a fennsíkra, ahol kinyílik a táj: ez a több mint kétszáz hektárnyi bérelt erdő, kaszáló, legelő képezi a farm bázisát. [...] A regeneratív mezőgazdaság meghatározását azonban több kísérlet után sem tudtuk meg. „Mert az mindig mást jelent” – mondja. Mindig a hely, a természet mutatja meg, hogy ott mire van szükség, mit kell csinálni. Egy biztos, a természet nem szereti a monokultúrákat.” [...] Az agrármérnök most doktorandusz hallgató, a Hargita megyei vulkanikus hegyek pázsitjainak feljavítási módjairól és a szőrfű visszaszorításáról írja doktori dolgozatát... Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

Ismertető: Megnyílt az erdélyi paleontológus-utazó, Nopcsa Ferenc kastélya

Ha összevetjük a legendás paleontológus-báró, Nopcsa Ferenc erdélyi kastélyának jelenlegi állapotát azzal, ahogy 2020-ban kinézett, a felújítás mindenképp megérdemel egy elismerő bólintást. [...] Az 1253 négyzetméter hasznos alapterülettel rendelkező, 17 szobás felújított Nopcsa-kastély a koncepció szerint idegenforgalmi látványossággént és tudományos rendezvények helyszínékként működne. [...] A kiállításra így olyan bútordarabokat és használati tárgyakat válogattak a dévai múzeum gyűjteményéből, amelyek korban passzolnak ahhoz az időszakhoz, amíg a Nopcsa család birtokolta a kastélyt vagy kapcsolódnak a régióhoz... Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Apáczai Csere János kerül közelképbe a Tetőterazon

Az év Apáczai Csere Jánosról szólt: születésének 400. évfordulója az ürügy, nemrég Apáczán is felidéztek. Az enciklopédikus, „oktatáspolitikus”, sztárolt tanár kerül közelképbe, kicsit másként, mint eddig megszoktuk: könyvei által. Gyűjtött és saját maga megírt munkái révén. Ősz Sándor Előd egyháztörténész, levéltáros, egyetemi adjunktus, az MTA külső köztestületének tagja jött el a Kolozsvári Rádió Tetőterasz című műsorába... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Fogadj örökbe egy keresztet! – immár Erdélyben is

A Bihar megyei Szentjobbról indult útnak a Fogadj örökbe egy keresztet! elnevezésű mozgalom erdélyi fejezete, a Romániai Magyar Kereszténydemokrata Egyesület ugyanis felvállalta a magyarországi KDNP által kezdeményezett akció erdélyi szervezését... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)